ÄÄNISEN JÄTTILÄISEN JÄLJILLÄ

Äänisellä aallot ovat mahtavia, kuten myös taimenet ja järvilohet. Kun tähän lisätään villi itä, virkavalta ja uskomattomat etäisyydet, seikkailu on valmis.

KIMMO PÖRI

ÄÄNISEN JÄTTILÄISEN JÄLJILLÄ

Aitovenäläinen Nadesa -alus toimi tukikohtanamme koko reissun ajan. Ulapalle ankkuroiminen lyhensi paluumatkaamme muutamalla tunnilla.

Herätys, herätys! kuuluu ovelta.

Kiihtynyt ääni kantautuu laivan dieselmoottoreiden tasaisen jumputuksen takaa hytteihimme. Hetkeä myöhemmin oveen koputetaan. Raotamme varovasti ovea.

– Vene on poissa, ymmärrämme kansimiehen selittävän.

Matkamme viimeinen osuus, laivakyyti Petroskoista Äänisen itälaidalle on tähän saakka sujunut ongelmitta. Ilmoitus kadonneesta veneestä iskee unenpöpperöisiin aivoihimme kuin sähköisku. Syöksymme puolipukeissa kannelle todetaksemme saman asian. Toinen uisteluveneistämme, viimeisen päälle vetouistelua varten varusteltu Buster XL on irronnut yön aikana hinauksesta.

Venäläinen kansimiehemme näyttää yllättävän rauhalliselta. Selviää, että vielä tunti sitten vene oli kiinni, joten kovin kaukana se ei voi olla. Käännymme takaisin Petroskoita kohti.

Sitten iskee tuuri. Joku miehistön jäsenistä huomaa oudon veneen kilometrin parin päässä erään saaren rannassa. Ilo vaihtuu nopeasti huoleksi veneen kohtalosta, sillä aallokko on vähintään puolitoistametristä ja kuohut rantakivikossa sen mukaisia.

Matkanjohtaja Hannu Tuomela sekä veneen omistaja Jouni Heikkinen syöksyvät toiseen, vielä hinausköysissä kiinni olevaan veneeseen ja lähtevät pelastustehtäviin.

– Muutamasta minuutista se oli enää kiinni, Jouni huokaa palattuaan laivalle onnistuneen pelastusoperaation jälkeen.

Veneen tuhoutuminen jo tässä vaiheessa reissua olisi ollut liikaa. Hieman nolona kansimiehemme näyttää, miten köyden päässä olevan sakkelin lukitusruuvi on yksinkertaisesti katkennut. Moisen ei pitäisi olla mahdollista, mutta niin vain pääsi käymään.

VAAHTOPÄITÄ VENEESEEN

Kahdeksan tunnin laivamatkan päätteeksi aluksemme ankkuroi erään saaren suojaisaan poukamaan. Kun alun hämminki on enää muisto vain, valmistaudumme lähtemään kalaan. Venekunta, johon allekirjoittaneen ja Hannun lisäksi kuuluu Erkki Könönen, sitoo tapansa mukaan Ukko-Jurmut siimoihin. Jouni ja Jussi Honkonen päättävät aloittaa täkyrakseilla. Suuntaamme rinnakkain kohti pohjoista.

Äänisen rannaton ulappa mykistää ensikertalaisen. Tuulen piiskatessa aaltoja yritämme päästä lähemmäs horisontissa siintävää majakkaa.

Yhtäkkiä mahtava aalto vyöryy keulan yli ja kastelee ensimmäisen esteensä, minut. Muutama kymmenen litraa vettä lainehtii veneemme pohjalla. Toinen samanlainen vaahtopää, ja paattimme muuttuisi kylpyammeeksi. Äkkinäistä hirvittää, mutta Tuomela rauhoittelee meitä. Hänelle kalamatka Ääniselle on jo kymmenes.

– Tällaiset aallot luokitellaan lähes tyyneksi täälläpäin.

Aallokko keikuttaa kuitenkin veneitä niin, ettei aiemmin hyväksi havaituille penkoille ole mitään asiaa. Liian lähelle rantaan matalan veden alueelle tehty ensimmäinen vetorupeama jää pelkäksi uistimien kastamiseksi. Asiat eivät ole toisella venekunnalla yhtään sen paremmin. He luovuttavat ennen meitä ja ajavat takaisin laivalle.

HOPEAA ULAPALTA

Venekuntamme päättää vaihtaa maisemia. Muutaman saaren suojissa pääsemme yllättävän pitkälle syvien selkävesien laitamille.

Kun syvyyttä on mielestämme tarpeeksi, laskemme vaaput pyyntiin pintaan. Seurailemme GPS:ään yhdistetyn karttaplotterin avulla reilun kahdenkymmenen metrin syvyyskäyriä, joissa lohien ja taimenten tiedetään tähän aikaan vuodesta liikkuvan. Kaikulaitteen tasainen piippailu kertoo kalaparvia olevan, tosin ne ovat melko syvällä.

Ja sitten se tapahtuu, ensimmäinen kala tarttuu potkurivirrasta Erkin käsivapaan. Kymmenen minuutin temmellyksen jälkeen liki kolmikiloinen taimen saa viimeisen voitelun veneessämme.

Ehdimme vetää korkeintaan puoli tuntia, kun takavapa taipuu. Tällä kertaa tempaisu tuntuu vieläkin rajummalta. Vastustajamme laittaa kaikkensa peliin. Lopulta kyytiin nousee tasan nelikiloinen järvilohi.

Uistimet ehtivät tuskin liota vedessä viittä minuuttia, kun taas paukkuu. Nyt siimaa viedään aivan sivuplaanarin vierestä. Kunnon väännön tuloksena haavimme tasan kolmikiloisen järvilohen. Venemiehistön suupielet alkavat tässä vaiheessa väkisinkin tavoitella korvia.

Palaamme laivalle tyytyväisinä miettien samalla, kuinka toinen ▷

Vaappujen ohella myös täkyraksi kelpaa Äänisellä. Jouni Heikkinen poseeraa kolmikiloisen järvilohen kera hetki ennen kuin kalastuksenvalvojat puuttuivat peliin.

Kummaa lupapolitiikkaa

ÄÄNINEN on Laatokan jälkeen Euroopan toiseksi suurin järvi. Sen pinta-ala on 9610 km². Kalastoltaan se on erittäin rikas ja monipuolinen. Järvilohi ja taimen ovat verraten yleisiä saaliskaloja. Ne ovat pääosin luonnonkantaa, mutta istutuksiakin tehdään. Myös kuhaa, siikaa, haukea ja ahventa on runsaasti.

JÄRVILOHI on ollut rauhoitettu Karjalan Tasavallan joissa sekä järvissä muutaman viime vuoden ajan. Viranomaisten mukaan pyynti vapautuisi ensi vuonna. Tästä ei tosin ole varmuutta.

Erilaisilla poikkeusluvilla järvilohen pyynti on ollut kuitenkin mahdollista myös ulkomaalaisille.

– Lupien saaminen edellyttää tunnetun venäläisen organisaation tai yrityksen suhteita kyllin korkealle taholle, kokenut Äänisen kävijä, varkautelainen Martti Onkalo tietää.

Tilanteen sekavuutta kuvastaa sekin, että joillakin Äänisen ammattikalastajilla on ollut koko ajan lupa kalastaa sekä järvilohia että taimenia. He ovat myös voineet tuoda järvelle ulkomaalaisia uistelijoita omien kiintiöidensä puitteissa.

VENÄJÄN elämysmatkailun pioneeri Unto Eskelinen, Kaunis Karjala Oy:stä kertoo, että tämänkesäiset Äänisen lohestusreissut ovat onnistuneet ja saalistakin on saatu.

Eskelisen järjestämät kalareissut ovat suuntautuneet Äänisen itäpuolelle Tsolmuisin kalastustukikohtaan.

– Mitä myöhemmästä ajankohdasta on kysymys, sitä pohjoisemmaksi siirrymme kalastamaan.

KARJALAN kalastusmatkoja on Eskelisen mukaan tänä vuonna häirinnyt kalastuksenvalvonnan ja Karjalan Tasavallan kalastuksesta vastaavan viranomaisen uudelleen järjestelyt.

– Kalastuslupien saanti on joskus kangerrellut, mutta kaikki matkat olemme onnistuneet toteuttamaan suunnitellusti. □

TIEDUSTELUT:
www.kauniskarjala.com
www.lohijurmu.fi

Kaikki järjestyy jotenkin ja joskus

ITÄNAAPURISSAMME on kalastuksen suhteen lähes rajattomasti mahdollisuuksia. Useimmat järvet ja joet ovat muutaman tunnin tai korkeintaan päivän ajomatkan päässä rajalta.

OMAN VENEEN VIEMINEN Venäjälle ei ole ongelma. Kotimaassa otettuun venevakuutukseen saa laajennetun osan, joka kattaa vahingot EU:n ulkopuolella.

Venäjän puolella sekä autolle että trailerille otetaan vakuutukset, jotka täytyy ottaa vähintään kahdeksi viikoksi. Eurorahaa palaa muutamasta kympistä sataseen.

Vakuutukset maksetaan rajalla ruplina. Lisäksi täytetään erillinen sitoumus sekä auton että veneen takaisintuonnista. Tällä estetään, ettei niitä myydä matkan aikana.

KARJALAN TIET ovat paikoin surkeassa kunnossa. Niiralan kautta rajan ylittäville tie on kohtuukuntoista aina Sortavalaan saakka. Tästä eteenpäin keskinopeus romahtaa, koska tie on rapakunnossa.

Kylien kohdalla nopeusrajoitus on aina ilman erillistä kylttiä 40 kilometriä tunnissa. Tätä myös valvotaan.

Saapuminen Petroskoihin on kuin jäänne Neuvostoajoilta. Miliisien tarkastuspisteissä passin ja auton asiapaperit voi joutua näyttämään peräjälkeen muutaman kerran. Matka-aikaa saakin varata vähintään tuplasti enemmän, mitä vastaavan matkan ajaminen kotimaassa vaatisi.

Polttoaine ei aina ole Venäjällä sitä, mitä sen pitäisi olla. Vaikka hankkisi polttoaineensa luotettavalta näyttäviltä asemilta, yllätyksiin saa varautua.

VIRKISTYSKALASTUS on ainakin Venäjän Karjalassa vielä täysin lapsenkengissä. Vetouistelua ei edes paikoin tunneta. Siksi Äänisen on eteläisiä osiaan lukuun ottamatta vetouistelun suhteen neitseellisessä tilassa.

Kalastusmatkailija ei saa vetouistelulupia käytännössä mistään. Ainoa ratkaisu on käyttää paikan päällä käyneitä kalastusmatkailuyrityksiä. □

venekunta oli selviytynyt päivän urakasta. Kun heidänkin veneestään löytyy kaksi liki kolmikiloista hopeanhohtoista järväriä, toteamme päivän onnistuneen vähintäänkin kohtuullisesti.

VALVOJAT ISKEVÄT

Uusi aamu valkenee harmaana ja tuulisena. Keli ei harmiksemme ole muuttunut juuri lainkaan. Laivan kapteenin mukaan tuulenvoimakkuus on edelleen 8–12 metriä sekunnissa, mikä tietää melko kuoppaista päivää Äänisen kaltaisella suurjärvellä.

Kiipeän Jounin kipparoimaan Busteriin. Hän on päättänyt jatkaa edelleen rakseilla, vaikkei edellinen, kaksi järvilohta antanut

Kizin museosaari mykistää vierailijan. Kirkkojen ohella saarella on kymmeniä historiallisia rakennuksia. Vuonna 1714 valmistuneessa 22-kupolisessa Kristuksen kirkossa ei ole käytetty ainoatakaan rautanaulaa.

uisteluru peama aivan odotuksia täyttänytkään. Suuntaamme peräjälkeen kohti edellispäivän ottipaikkoja.

Raksien virittäminen ja muutaman kymmenen gramman painojen asettaminen käy Jounilta niin nopeasti, etten ehdi kunnolla päästää keloista siimoja. Jussi huolehtii siitä, että veneemme kulkee kahdenkymmenen metrin käyrien syvemmällä puolella. Tuon tuosta hän ilmoittelee kaiussa näkyvistä mahtavista kalaparvista.

Hetkeä myöhemmin saamme tekstiviestin, jossa Hannu kertoo jättilohen katkaisseen siiman juuri ennen haavimista. Ei noussut Äänisen jättiläinen vieläkään ylös saakka.

Jossain vaiheessa näköpiiriimme ilmestyy suurempi alus, joka koukkaa kauempaa ohitsemme. Emme kiinnitä asiaan sen kummempaa huomiota.

Uistelemme tunnin pari, kunnes alkaa tapahtua. Veneeseen nousee pari pientä taimenta, sitten paukahtaa kunnolla. Kiduskannestaan kiinnittynyt kolmikiloinen järväri väänttää väkevästi.

Väsytyksen aikana lähellemme ilmestyy vene kyydissään kaksi kovin virallisen näköistä miestä. He tulevat aivan liki venettämme. Viittoilemme heille merkiksi vedessä olevista plaanareista.

ÄÄNISEN JÄTTILÄISEN JÄLJILLÄ

Hannu Tuomela on kokenut Äänisen kävijä. Hän luottaa itse tehtyyn Jurmu-vaappuun, johon tämäkin liki viisikiloinen järväri iski.

Toinen miehistä kaivaa taskustaan jonkin kortin toisen näpelöidessä veneessä ollutta pussia, jonka sisällöstä ei voi erehtyä – asehan siellä. Tajuamme heidät valvojiksi, jotka ilmiselvästi eivät pidä näkemästään.

Koska yhteistä kieltä ei löydy, he viittaavat meitä seuraamaan. Ei auta muu kuin nostaa vieheet ylös ja lähteä miesten perään. Saman johtopäätöksen tekee myös Hannun venekunta valvojien koukattua seuraavaksi heidän luokseen.

AURINKO LASKEE LÄNTEEN

Tukikohtamme viereen on ankkuroitunut alus, sama rähjäinen laiva, joka koukkasi aamulla veneemme editse. Epätietoisuus tulevasta himmentää hieman iloa muuten erinomaisesti sujuneesta päivästä. Laivamme miehistö näyttää sekin huolestuneelta.

Valvontavene ei ole vielä ehtinyt paikalle. Emme ole Jounin ja Jussin kanssa uskoa silmiämme, kun Hannu ja Erkki kaivavat vaivihkaa veneensä säilytyslokeroista neljä järväriä. Valvojien veneen ilmestyttyä näkyviin saaren takaa laivamme kansimiehelle tulee kiire nostaa kalalaatikko veneestä laivaan piiloon.

Pian alkaa näyttää siltä, että kalastuksemme päättyisi tällä erää. Lohta ja taimenta ei meillä ollut valvojien mukaan lupa kalastaa enää lainkaan. Muita kaloja kyllä. Hieman pettyneinä sulkeudumme laivan salonkiin palaveriin. Valvojat siirtyvät hekin laivalleen.

Kipparimme ei kuitenkaan halua luovuttaa, sillä kalastuslupien pitäisi olla kunnossa. Kuluu puolituntinen. Hän sanoo menevänsä keskustelemaan asiasta valvojien kanssa. Palattuaan hän kertoo hyviä uutisia, saamme sittenkin kalastaa, mutta ainoastaan tänään.

Muuta kehotusta ei tarvita. Siltä istumalta ampaisemme takaisin pelipaikoille.

Toisen venekunnan päiväsaaliin nähtyään Jounikin alkaa kallistua vaappujen kannalle. Takiloihin laitamme kuitenkin peltiä. Vaihto vaappuihin kannattaa. Kolmikiloinen järvilohi puraisee Jurmua miltei kättelyssä. Hämärtyvässä illassa tehty kierros huipentuu tuplatärppiin. Lohitilimme karttuu kaikkiaan kolmella komealla kalalla suurimman ylittäessä reilusti viiden kilon rajan.

Illalla selviää, miksi asiat valvojien kanssa alkoivat yhtäkkiä sujua. Kapteenimme valvonta-alukselle tekemän vierailun myötä laivastamme hävisi kaikki votkapullot.

jatkuu sivulla 87

räkki, kaaret ym. Eritt. siisti. H. 9000 e.
0400 686 258, Juva

Auto maastoon: Mitsubishi Pajero 2.8, rekisteröitäväksi p-autoksi, 265 tkm. H. 20 000 e/tarjous.
0400 548 410, Saarijärvi

SEKALAISET

Koiran koulutuspanta, käyttämätön.
0400 864 917, Riihikoski

Koiran kouluttajat huom! Pakastettuja variksia 1-2 e/kpl.
040 571 7884, Espoo

Houkutusteeri, vanha, puinen, tarkoitettu heinäseipään kärkeen. Antiikkia.
(06) 526 1542, Töysä

Sarvitrofeetaustalevyt, hirvi 15 e, peura 12 e, kauris 10 e. Minkkikeinulautaloukkuja 12 e/kpl.
050 561 6493, Lassila

Uusi, lämpövuorattu metsästyskoppi. Mitat 120x120x170. H. 590 e.
050 551 3381, Pöytyä

Albrecht Multicom Pro PMR -puhelimet ammatti/eräkäyttöön. Sis. kaikki hienoudet, esim. salaus. 2 yhden hinnalla, 200 e.
050 336 0142, Siilinjärvi

Lowrance LMS 320 kaikuluotain/GPS-yhdistelmä. 320x320 5" LCD-näytöllä. Uusi, käyttämätön laite kaikilla herkuilla. H. 750 e.
040 521 1151, Alavus

Siankaatajille oma tyylikäs moniväribrodeerattu hihamerkki.
0400 451 770, Vantaa

Rekyyli-lehden vuosikerrat -03 ja -04. Yht. 14 numeroa, h. 42 e postikuluineen.
040 721 3014, iltaisin

Ase-vuosikirjat 7 kpl. Aselehtiä 11 vsk. Erä-lehtiä n. 10 v. Myös muita 80-90 lehtiä.
0400 569 828, Riihikoski

Kimara 48A höylähirsimökki. Tupa, keittiö, parvi, sauna, ph, kuisti. Mukana Rannilan sade-katevesijärj. Toim.aika 12 vk. Rahti ilmainen. H. 12 500 e.
050 530 4948, Summa

Eräjahdit, kanalinnut, hanhi, pienpedot, jänis MH:n + seurojen mailla. Majoitus eräkämpässä.
044 541 0437

Metsästystä Viron Saarenmaalla. Riistana villisika, kauris, hirvi ja saksanhirvi sekä linnut.
044 917 3982

OSTETAAN

Asekaappi 5:lle aseelle.
040 733 8700, Kokkola

Sako 7x33 latauslaitteet, myös .270Win. latausholkit ja .270Win. kivääri (hyväkuntoinen).
040 722 8875, Kemijärvi

TAP-375 metsästyskivääri .30-06, tukki metsästysmalli.
0400 132 825, Ikaalinen

Hyväkuntoinen moottorijääkaira.
050 361 4182, Juuka

Tero Ronkaisen kirja Lohenkalastajan Teno.
040 566 6256, Mustiala

HALUTAAN VUOKRATA

N. 10 hengen luotettava työporukka haluaa vuokrata alueen pienriistametsästystä varten n. 250 km säteellä Helsingistä. Toivomme majoitusmahdollisuutta viikonloppuretkiä varten.
040 555 4696

VUOKRATAAN

Ilomantsissa mökki + sauna metsästäjille. VP:n lupa-alue.
0400 555 022

Itä-Kuhmossa tasokas hirsimökki järven rannalla. Hyvät metsästysmahdollisuudet.
(08) 658 019

Tule metsälle Kinnulaan. Järven rannalla mökki. Riistarikasta mets.aluetta, hyvät kalavedet.
(014) 487 757

Kuusamossa järven rannalla hyvinvarusteltu pyöröhirsimökki. Hyvät kalastus- ja mets.mahdoll.
040 520 8449

Erinom. kalastuskohde Lieksan Viekijärvellä. Uusi, tasokas mökki ja erill. puusauna. Grillitupa ja puuvene.
(013) 440 092

Länsi-Lapissa siisti mökki. Oma ranta. 6+2 hlöä. H. 250 e/vko.
0400 923 034

Nitsijärvellä Inarinjärven vieressä hirsimökki keskellä uistelu- ja pilkkiparatiisia. Vene + moottori sis. hintaan.
0400 125 877

Pellossa mökki mukavuuksilla järven rannalla. Loistavat metsästysalueet.
040 839 0832

Tasokas sähk. mökki 6:lle kalastajalle Puumalassa. Järvilohi iskee nyt. Haapaselkä odottaa. Voit laskea veneesi vesille omasta rannasta.
050 375 9790

Pilkkijät huom! Sähk. mökki Rukan takana. Pikitie perille. Vene. Rannassa grillikota.
044 354 7951

Sallassa uudehko lomaasunto kaikin mukavuuksin, 4+2 vp. Pihalla koiralle koppi ja aitaus. Laajat valtion mets.maat ympärillä. Vene ja verkkoluvat.
040 832 3928

Sotkamossa sähköistetty rantamökki 6-8:lle. Rauhall. paikka. Laajat valtion mets.alueet lähellä. Hyvä lintu- ja jäniskanta. Hyvät kalastusmahd.
044 266 3203

Metsästysmaja, savusauna, kota ja laavu erämaalammen rannassa MH:n mets./kalastusalueen keskellä lähellä Varkautta.
050 559 8145

Jatkoa sivulta 9

ÄÄNISEN JÄTTILÄISEN JÄLJILLÄ

Vihdoin koittaa kuulaan kaunis syksyinen aamu. Myrskykin on asettunut. Aamiaiselle kokoontuu hieman vakavailmeinen joukko. Meitä kaikkia huolestuttaa, pääsemmekö enää kalaan.

Viereen ankkuroitunut kalastuksenvalvojien laiva tekee lähtöä. Kun se viimein häviää näkyvistä, kipparimme antaa meille luvan lähteä vesille. Hän kehottaa meitä menemään toiseen suuntaan. Hän kertoo myös uskovansa, että hänen valvojien laivalle kuljettamat voiteluaineet tehoavat edelleen, ja valvojat katsoisivat tarvittaessa touhujamme läpi sormien.

Samalla hän ehdottaa uutta kohtaamispaikkaa aavan selän toisella laidalla. Näin nopeuttaisimme paluumatkaa muutamalla tunnilla. Meillehän se sopii mainiosti, saammehan siten lisäaikaa uistelulle. Unelma syvien vesien jättilohesta herää jälleen eloon.

Sijoitun vuorostaan Hannun veneeseen. Suuntaamme aluksi edellisiltaisille ottipaikoille muutaman kilometrin päähän tukikohdastamme. Keli on suorastaan leppeä, joten tunnelmat kohoavat taivaisiin sitä mukaa, kun valvonta-aluksen hahmo katoaa horisonttiin.

Tapansa mukaan Hannu turvautuu vaappuihin. Laskemme niitä pyyntiin kymmenkunta. Vajaan puolen tunnin uistelun jälkeen keppi nyökkää rajusti ja räikkä parkaisee. Taas on kala kiinni.

Vartin väännön jälkeen hieman yli viisikiloinen järväri saadaan veneen vierelle, josta se nostetaan haavilla veneeseen. Harashoo!

PALUU ARKEEN

Parin tunnin uistelu peninkulmaisen ulapan yli antaa enää pari alamittaista taimenta sekä suureksi hämmästykseksemme yhden kirjolohen. Jounin venekunta saa sekin muutaman kalan. Laivalla meitä odottaa lämmin keitto ja kunnon liha-ateria. Niitä tuhotessamme kippari ottaa kurssin kohti Kizin saarella sijaitsevaa ortodoksista kirkkoa.

Pian horisontissa häämöttää kymmenien sipulikupolien koristama puinen kirkko, jota kokoonnumme kannelle ihailemaan.

Loppumatka Petroskoihin kestää kuutisen tuntia. Hämärtyvässä yössä tähtikirkkaan taivaan ja täyden kuun alla kaupungin valot loistavat kauas aavalle ulapalle.

Satamassa odottaa kuuma sauna toisella laivalla. Laskemme saaneemme yhteensä pitkälle kolmattakymmentä lohta ja muutaman taimenen, joiden keskipaino hipoo neljää kiloa.

Seikkailu kuitenkin jatkuu vielä, sillä aamuyöstä lähdemme ajamaan takaisin koto-Suomeen. Ne koettelemukset eivät oikein tunnu miltään kaiken tähän mennessä koetun rinnalla.

Dazvidania Ääninen ja sen järvilohet! ■